

Zápis z 9. jednání Odborné komise pro rodinnou politiku konaného dne 18. února 2016

Místo zasedání: Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1, Praha 2, zasedací místnost Klub

Čas zasedání: 14:00 – 17:00

Přítomné členky a členové Odborné komise:

	Jméno	Organizace
1.	PhDr. Marie Čermáková	SOÚ AV ČR
2.	Mgr. Radka Dudová, Ph.D.	SOÚ AV ČR
3.	Mgr. et Mgr. Lenka Formánková, Ph.D.	SOÚ AV ČR
4.	Ing. Otakar Hampl, Ph.D.	MZe
5.	PhDr. Hana Hašková, Ph.D.	SOÚ AV ČR
6.	Mgr. Dalibor Holý	ČSÚ
7.	PhDr. Simona Hoskovcová, Ph.D.	FF UK
8.	Doc. Ing. Robert Jahoda, Ph.D.	MU Brno
9.	RNDr. Jiřina Kocourková, Ph.D.	PřF UK
10.	PhDr. Ing Marie Oujezdská	Národní centrum pro rodinu
11.	Prof. PhDr. Ladislav Rabušic, CSc.	MU Brno
12.	Mgr. Linda Sokačová	Alternativa 50+
13.	Mgr. Zuzana Jentschke Stöcklová	MPSV / Nám. ministryně pro soc. a rod. politiku
14.	Ing. Jiří Šatava	CERGE-EI
15.	Mgr. Kateřina Šlesingerová	MPSV / Odbor ochrany práv dětí
16.	Mgr. Michal Uhl	Sociolog

Omluvení členové Odborné komise:

	Jméno	Organizace
1.	Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA.	UZS ČR
2.	Mgr. Kateřina Jirková	MPSV / Odbor sociální a rodinné politiky
3.	Klára Kalíšková, M.A.	CERGE-EI
4.	PhDr. Věra Kuchařová, CSc.	VÚPSV
5.	Ing. Hana Popelková	ČMKOS

6.	Prof. PhDr. Steven Saxonberg, Ph.D.	MU Brno
7.	Prof. Ing. Alena Vančurová, Ph.D.	VŠE
8.	Mgr. Petr Wija, Ph.D.	Diakonie ČCE

Sekretariát Odborné komise:

Mgr. Kateřina Linková Odd. koncepce rodinné politiky

Hosté:

Mgr. Kateřina Kňapová	Alternativa 50+
Mgr. Dagmar Kopecká	Odd. koncepce sociální práce a vzdělávání
Mgr. Hana Končelová	Odd. politiky stárnutí
Mgr. Jiřina Kunášková	VO Odd. koncepce rodinné politiky
Dipl.-Pol. Jana Maláčová	ŘO Odboru koncepce rodinné politiky a politiky stárnutí
Kristýna Psychlová, MA	VÚPSV
Mgr. Lucie Růžičková	Odd. metodiky nepojistných soc. a rodinných dávek
Ing. Jana Ryšánková	VO Odd. politiky stárnutí
Mgr. Pavel Sulík	Odd. politiky stárnutí
Mgr. Klára Šimáčková Laurenčíková	Odd. poradců
Mgr. Martina Štýbrová	Odd. koncepce rodinné politiky
Ing. Hana Zelenková, CSc.	Odd. koncepce nepojistných soc. a rodinných dávek

1. Zahájení a schválení programu jednání Odborné komise pro rodinnou politiku (dále jen „Komise“)

Předsedkyně **M. Čermáková** uvítala přítomné, byl schválen program jednání:

Program jednání:

1. Organizační záležitosti – rozšiřování Komise, nové členové: S. Hoskovcová, O. Hampl, M. Ujezdská, H. Popelková, J. Horecký
2. Kristýna Psychlová: Prezentace výzkumu k otcovské motivační dovolené (15 min + 10 min diskuze)
3. Koncepce rodinné politiky
 - obsahové připomínky
 - harmonogram práce
4. Stanovení úkolů a termínů příštích setkání
5. Různé
6. Závěr

Představili se noví přítomní členové Komise:

- M. Ujezdská – Národní centrum pro rodinu,
- O. Hampl – Ministerstvo zemědělství a zároveň vedoucí 3. pracovního týmu Odborné komise pro důchodovou reformu,
- S. Hoskovcová – psychologka z FF UK.

2. Prezentace výsledků výzkumu VÚPSV k otcovské motivační dovolené (K. Psychlová)

K. Psychlová krátce prezentovala výsledky Výzkumu zájmu rodičů o motivační otcovskou dovolenou, který na konci roku 2015 provedl Výzkumný ústav práce a sociálních věcí.

Diskuze

Kromě metodologických poznámek členy Komise zajímalo, zda se dávaly do kontextu postoje s reálnými strategiemi a zda byl vyšší zájem u rodin, které aktuálně čekaly dítě.

Dle **J. Kocourkové** převládají tradiční způsoby dělby práce. Rodiny jsou inovativní, když dojde na otázku hmotného zabezpečení – rodinám se však většinou nevyplácí, aby na rodičovskou nastoupil muž.

D. Holý shrnul výsledky výzkumu: ačkoli dvě třetiny rodin by měly zájem o to, aby otcové více pečovali o děti, přesto převládá model otce živitele.

3. Koncepce rodinné politiky

J. Maláčová shrnula současný stav přípravy Koncepce: připravuje se 4. pracovní verze, do Koncepce byly zapracovány úpravy na základě schůzek minitýmů, které probíhaly v uplynulých dvou týdnech. Koncepce má novou grafickou úpravu – nová šablona má usnadnit čitelnost dokumentu, umožňuje zdůraznit hlavní myšlenky.

V příštím týdnu by opět proběhly schůzky minitýmů, ke kterým se připojí noví členové.

Úkoly pro 4. Finální verzi:

- nalézt shodu na jednotlivých opatřeních, dokončit faktickou argumentaci;
- finanční odhady, výpočet nákladů – bude doplňováno průběžně.

Budou připraveny kulaté stoly, kde bude Koncepce diskutována s širokou veřejností.

Shrnutí vedoucích minitýmů k práci na Koncepci

D. Holý shrnul práci na kapitole popisující demografické trendy a socioekonomickou situaci.

Dle **H. Haškové** kolem úpravy mateřské a rodičovské dovolené a zapojení otců panuje stále mnoho nejasností. Největší diskuze se týkaly toho, jakým způsobem a zda vůbec zapracovat případnou

druhou progresivní variantu. Zároveň je možné znovu otevřít diskuzi nad termíny mateřská/otcovská/dovolená apod.

R. Dudová za minitým k podpoře péče v rodině uvedla, že se stále rozpracovávají původní návrhy – volno na péči a koordinátor péče, na kterých panuje shoda. Nyní je třeba pouze doladit podrobnosti, aby návrhy byly v souladu se systémem sociálních služeb, jak je nastaven nyní.

Diskuze k celému materiálu

Byla diskutována především úvodní kapitola – zda usilovat o vznik komplexního zákona na podporu rodin. Dále byla diskutována otázka významu popisu sňatečnosti a rozvodovosti. Komise nakonec dospěla ke shodě, že jde o významné demografické trendy, které nemohou být vynechány.

L. Sokačovou zajímalo opatření v kapitole Podpora flexibilních forem práce – odstranění požadavku zodpovědnosti na zaměstnavatele za BOZP v souvislosti s prací z domova. **D. Holý** vysvětlil, že to není řešeno v zákoníku práce a ukazuje se to jako překážka práce z domova.

Diskuze probíhala nad propojením demografických trendů s hodnotovými orientacemi rodin. Podle **J. Kocourkové** je to tam proto, aby bylo dokumentováno, zda je realita v souladu s tím, co si lidé přejí. Klíčové je podle ní to, že se nerealizují rodinné plány.

Dále se debatovala otázka postavení institutu manželství a registrovaného partnerství. Komise se shodla na tom, že důležitá je svoboda volby, což by mělo být v Koncepci ještě více zdůrazněno.

Byla diskutována otázka asistované reprodukce – potřeba diskutovat téma také s lékaři a možnost podstoupení asistované reprodukce bez souhlasu partnera. To je v plánu po vzoru jiných západních zemí umožnit, aby byla legalizována praxe, která neoficiálně funguje již nyní. Do Koncepce bude třeba najít přesná čísla, kolika žen se to vlastně týká. Cílem opatření obecně je zpřístupnění možnosti asistované reprodukce těm rodinám, které na to nyní nemají.

J. Kunášková poznamenala, že je nezbytné mít k dispozici, jaká je rodinná situace žen, které asistovanou reprodukci ve vyšším věku podstupují. **R. Dudová** dodala, že výzkum (**L. Slepíčková**) ukázal, že ženy kvůli finančnímu tlaku a věkovému stropu, do kterého je metoda hrazená pojišťovny, častěji využívají náročnější metodu, než by bylo třeba.

R. Dudová připomněla problém nastavení motivační rodičovské a rodin sólo rodičů – otázkou je, jak zapojit otce a zároveň neznevýhodnit sólo matky? Navrhla, aby nárok i na motivační část rodičovské měl rodič v případech: kdy nemá otce v rodném listě (matku) nebo v případech, pokud má jeden z rodičů dítě soudním rozhodnutím nebo předběžným soudním rozhodnutím dítě svěřené ve své výhradní péči. Riziko není až tak finanční, spíše tkví v tom, že dávka nebude plnit svůj účel – tedy motivovat druhého rodiče (zpravidla otce) k péči.

Bylo diskutováno zrušení slevy na dani na manžela/manželku bez příjmu /s nízkým příjmem, nicméně na tomto panovala v Komisi od začátku shoda – není tam žádná souvislost s dětmi v rodině nebo s péčí, tj. nejde o opatření rodinné politiky. Podle **O. Hampla** je však nejdříve třeba podrobná analýza důvodů existence této slevy a dopadů tohoto opatření na ty skupiny rodin, na které je sleva na dani na manžela/manželku bez příjmu /s nízkým příjmem zacílena.

4. Harmonogram práce

Komise se dále bude scházet v minitymech k jednotlivým tématům, schůzek se může účastnit kdokoli z Komise. Termíny budou včas rozeslány.

Kulaté stoly budou rozděleny tematicky, problematiku obecně uvede předsedkyně M. Čermáková, jednotlivá témata pak představí odborníci z Komise. Pozvaná bude široká veřejnost, kdo se nebude moci zúčastnit osobně, bude moci zaslat písemné připomínky.

5. Různé

D. Holý navrhl oslovit náměstka pro státní službu v souvislosti s výkladem služebního zákona, který nyní neumožňuje sdílení služebního místa dvěma osobami.

Komise se shodla, že připraví návrh dopisu, který bude projednán s paní ministryní.

J. Maláčová informovala Komisi o dalším tématu, který aktuálně řeší s MZV, a to o diskriminaci zaměstnankyň – diplomatek, velvyslankyň, které otěhotní při zahraniční službě.

V Praze dne 21. 3. 2016

Zapsala: Kateřina Linková

Zasláno všem členům a členkám Odborné komise dne: 1. dubna 2016.